

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

442

Vragen van het lid **Kathmann** (GroenLinks-PvdA) aan de Minister van Justitie en Veiligheid en Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *Europese ontwikkelingen rondom chatcontrole* (ingezonden 13 november 2025).

Antwoord van Minister **Van Oosten** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ontvangen 21 november 2025).

Vraag 1

Kunt u toelichten wat er vandaag, op 12 november 2025, besproken wordt door de Law Enforcement Working Party inzake de regulering om online misbruik te voorkomen (CSAM-verordening)?¹

Antwoord 1

Tijdens de Radenwerkgroep, de Law Enforcement Working Party (LEWP), van 12 november jl. is het meest recente voorstel inzake de EU-Verordening ter bestrijding van online seksueel kindermisbruik (de CSAM-verordening) besproken.

Vraag 2

Bent u bekend met de inhoud van het compromisvoorstel?² Kunt u toelichten op welke punten deze wezenlijk anders is dan het meest recente Poolse voorstel, waarin expliciet stond dat chatcontrole nooit bevolen kan worden?

Antwoord 2

Ja, ik ben bekend met de inhoud van het compromisvoorstel. Het voorzitterschap doet hierin voorstel om het detectiebevel volledig te verwijderen uit de tekst. In plaats daarvan beoogt het voorstel vrijwillige detectie permanent mogelijk te maken door de afwijking van bepaalde bepalingen van de ePrivacyrichtlijn, zoals opgenomen in Verordening (EU) 2021/1232, permanent te maken. Dit zou betekenen dat de huidige praktijk – waarin het aan diensten zelf wordt gelaten of zij willen detecteren of niet (vrijwillige detectie) – wordt

¹ Op 12 november 2025 wordt een compromisvoorstel besproken door leden van de Law Enforcement Working Party (LEWP): [https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/mpo/2025/11/law-enforcement-wp-lewp-police-\(361206\)/](https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/mpo/2025/11/law-enforcement-wp-lewp-police-(361206))

² Compromistekst van 6 november 2025: 2025-11-06_Council_Presidency_LEWP_CSA-R_Presidency-compromise-texts_14092.pdf

voortgezet en dat die mogelijkheid permanent wordt, in plaats van tijdelijk. Onder het Poolse voorzitterschap werd in januari jl. een vergelijkbaar voorstel gepresenteerd. Alhoewel het Poolse voorstel technisch anders was vorm gegeven, zagen beide voorstel op het schrappen van het verplichte detectiebevel en het permanent maken van vrijwillige detectie. Op verzoek van Nederland is, vanwege het Nederlandse kabinetsstandpunt inzake verplichte detectie en de zorgen die Nederland daarbij heeft, aan het voorstel een extra overweging toegevoegd die onderstreept dat niets in deze verordening mag leiden tot of mag worden opgevat als het opleggen van detectieverplichtingen aan aanbieders.

Vraag 3

Is in het nieuwe compromisvoorstel volledig uitgesloten dat chatcontrole in Europa wordt ingevoerd? Waaruit blijkt dat deze absolute garantie bestaat, zodat het compromisvoorstel nooit kan leiden tot het omzeilen van end-to-end encryptie?

Antwoord 3

Als met «chatcontrole» wordt bedoeld op verplichte detectie, dan is dit uitgesloten ten gevolge van het volledig verwijderen van detectie uit de scope van de CSAM-Verordening. Als met «chatcontrole» wordt bedoeld op de mogelijkheid tot scannen, dan blijft dit mogelijk als een bedrijf ervoor kiest om dit vrijwillig te doen als maatregel tegen de verspreiding van materiaal van seksueel kindermisbruik. Dat is een continuering van de huidige praktijk, waarin het aan diensten zelf wordt gelaten of zij willen detecteren of niet (vrijwillige detectie), en welke mogelijkheid door de CSAM-Verordening wordt voortgezet en permanent wordt, in plaats van tijdelijk. Met dit voorstel verandert voor gebruikers van diensten in de praktijk dus niets ten opzichte van nu: de mogelijkheid van vrijwillige detectie blijft bestaan, en bedrijven kunnen er nog steeds voor kiezen dit te doen. Aanbieders die vrijwillig detecteren, moeten de gebruikers op duidelijke, expliciete en begrijpelijke wijze inlichten over het feit dat de diensten dit doen.

Vraag 4

Welke zekerheid kunt u bieden dat vrijwillige detectie van materiaal door techbedrijven nooit verplicht wordt? Vindt u het onwenselijk als dit wel het geval zou zijn?

Antwoord 4

Zoals eerder vermeld in vraag 2, is op verzoek van Nederland een aanvullende overweging opgenomen in de verordening die expliciet stelt dat niets in het voorstel mag worden opgevat als het opleggen van verplichte detectie. De wenselijkheid van deze extra waarborg is door de Juridische Dienst van de Raad bevestigd.

In het laatste voorstel van de verordening is wel een reviewclausule opgenomen waarin is opgenomen dat over 3 jaar zal worden gekeken naar de noodzaak en haalbaarheid van het opnemen van detectieverplichtingen in het toepassingsgebied van deze verordening. Hierbij zal ook worden gekeken naar de geschiktheid van de technologieën op dat moment voor het detecteren van materiaal met betrekking tot seksueel misbruik van kinderen en het benaderen van kinderen. Het kabinet heeft eerder erkend dat technologische ontwikkelingen voortdurend veranderen. Nieuwe technologieën of relevante inzichten kunnen aanleiding geven om bestaande standpunten te heroverwegen. Mocht dit het geval zijn, dan is het belangrijk om deze ontwikkelingen te onderzoeken en te toetsen.

Bij een reviewclausule in de EU-wetgeving moet, na evaluatie van de wet of het beleid, altijd nog een regulier wetgevingsproces worden doorlopen. Dit houdt in dat eventuele wijzigingen pas doorgevoerd kunnen worden nadat ze zijn goedgekeurd door zowel de Raad als het Europees Parlement. Nederland kan zich in dat proces opnieuw uitspreken over het standpunt. Bovendien staan het huidige kabinetsstandpunt en de aangenomen moties vanuit uw Kamer niet toe dat Nederland zich op dit moment positief opstelt tegenover enige vorm van verplichte detectie.

Vraag 5

Bent u het met de indiener eens dat Nederland niet in kan stemmen met een compromisvoorstel, zolang chatcontrole niet 100% is uitgesloten conform de aangenomen motie-Kathmann c.s.³, zowel nu als in de toekomst?

Antwoord 5

Naar aanleiding van de in vraag benoemde motie, heeft het kabinet per Kamerbrief op 29 november 2024 gecommuniceerd dat het in lijn met die motie geen voorstellen zal ondersteunen die verplichte detectie in de privécommunicatie van alle burgers inhouden.⁴ Het meest recente compromisvoorstel betreft geen verplichte detectie meer, maar zet in op de voortzetting van de huidige Nederlandse (en internationale) praktijk, die is gebaseerd op vrijwillige detectie door diensten. De in vraag 3 toegelichte extra overweging in het voorstel waarborgt dat niets in deze verordening mag leiden tot of mag worden opgevat als het opleggen van detectieverplichtingen aan aanbieders. Toch zijn de zorgen van Nederland met betrekking tot de grondrechten en de digitale weerbaarheid onvoldoende weggenomen. Hierover is op 18 november jl. een brief aan uw Kamer verzonden.⁵

Vraag 6

Wat is de inzet van Nederland in de besprekingen van het compromisvoorstel? Kunt u voorbereidende notities, waarin de overwegingen van het kabinet over dit voorstel worden beschreven, aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 6

In de Kamerbrief die het kabinet op 18 november jl. aan uw Kamer heeft toegezonden, licht het kabinet zijn positie ten aanzien van het meest recente voorstel toe. Met het permanent maken van de vrijwillige detectie verdwijnt de periodieke heroverweging van de balans tussen het doel van de detectie en privacy- en veiligheidsoverwegingen. Dat vindt het kabinet een groot risico. Het verwijderen van verplichte detectie is een grote stap geweest richting de positie van Nederland. Het kabinet is het voorzitterschap hiervoor erkentelijk. Helaas zijn niet alle zorgen van Nederland, zoals toegelicht in de hierboven genoemde brieven, weggenomen.

Dit resulteert erin dat Nederland zich zal onthouden. Tijdens de Coreper-vergadering van 26 november zal het voorstel als hamerstuk worden behandeld. Hiertoe heeft het Voorzitterschap besloten, omdat naar verwachting voldoende steun bestaat voor het voorstel (QMV). Hoewel het ongebruikelijk is om bij een hamerstuk een verklaring af te leggen, kiest Nederland er vanwege de aanhoudende zorgen toch voor om zich te onthouden en een verklaring in te brengen waarin deze zorgen worden uiteengezet.

De instructies (voorbereidende notities) maken deel uit van het diplomatieke verkeer. Om de Nederlandse onderhandelingspositie en de diplomatieke betrekkingen te beschermen kan ik deze niet met de Kamer delen.

Vraag 7

Op welk niveau is de inzet van Nederland in deze bespreking bepaald? Kunt u duidelijk maken welke departementen en instanties inspraak hebben gehad over het nationale standpunt? Welke adviezen heeft u betrokken bij de standpuntbepaling?

Antwoord 7

Zoals hierboven in vraag 6 geschetst, is de Nederlandse inzet tijdens de besprekingen in lijn met het huidige kabinetsstandpunt, zoals opgenomen in de Kamerbrief van 18 november jl. De actief betrokken departementen bij dit voorstel zijn de ministeries van Justitie en Veiligheid, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Economische Zaken en Buitenlandse Zaken.

³ Kamerstuk 32 317, nr. 891

⁴ Kamerstukken II, 2024–2025, 32 317, nr. 906.

⁵ Kamerstukken II, 2025–2026, 32 317, nr. 977.

Vraag 8

Heeft u, net als bij het Poolse voorstel in 2024, advies ingewonnen van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) over de mogelijke veiligheidsgevolgen van het Deense compromisvoorstel? Zo ja, kunt u deze – indien noodzakelijk op hoofdlijnen – met spoed aan de Kamer doen toekomen? Zo nee, kunt u dit alsnog doen voordat er een definitief standpunt wordt bepaald?

Antwoord 8

Er is advies ingewonnen en dat houdt op hoofdlijnen in dat bij vrijwillige detectie de AIVD de risico's voor de digitale weerbaarheid als zeer hoog inschat. Dit is in lijn met het voorstel onder Pools voorzitterschap.

Vraag 9

Kunt u toezeggen dat u vasthoudt aan de duidelijke tegen-stelling die zij, op verzoek van een brede meerderheid in de Kamer, heeft ingenomen ten opzichte van de CSAM-verordening? Kunt u eveneens toezeggen dat u geen verdere stappen zal zetten op dit dossier totdat dit zowel in de ministerraad is besproken, als door de Tweede Kamer is bekrachtigd, gezien de demissionaire staat van het kabinet?

Antwoord 9

Nederland heeft in Brussel de bekende rode lijnen herhaald en duidelijk gemaakt dat Nederland onder geen beding kan instemmen met verplichte detectie, conform de kaders geschetst door uw Kamer. Inzake het nieuwe voorstel zijn de betrokken Ministers gezamenlijk tot een standpuntbepaling gekomen. Uw Kamer is hierover inmiddels op 18 november jl. geïnformeerd. Nederland zal zich onthouden van stemming tijdens de Coreper-vergadering van 26 november. Aanstaaende maandag vindt ook een commissiedebat plaats, waarin ik met uw Kamer verder hierover zal spreken.

Vraag 10

Kunt u deze vragen afzonderlijk en op zeer korte termijn beantwoorden, en tot die tijd geen onomkeerbare stappen zetten of toezeggingen doen in het kader van de CSAM-verordening?

Antwoord 10

Ja.